

Х.М. Пронська, канд. пед. наук, доц. (КЗ «ХГПА» ХОР, Харків)

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ОРФОГРАФІЇ ТА ПУНКТУАЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Мова вчителя, зокрема вчителя української мови, – інструмент його діяльності. Підготовка кваліфікованих учителів української мови передбачає глибоке знання ними української мови, оволодіння високою культурою усного та писемного мовлення, що забезпечується розумінням основних закономірностей і тенденцій розвитку мови.

Сучасний учитель має бути орієнтований на постійне самовдосконалення та саморозвиток, перебувати в постійному пошуку, що дозволить йому бути професійно компетентним [2].

Актуальність проблеми підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців у цілому й учителів української мови зокрема спонукає викладача закладу вищої освіти зосереджувати увагу на формуванні готовності студентів до професійної діяльності, яку забезпечують сукупність ключових, загальних і спеціальних компетенцій, з-поміж яких правописна професійна компетенція посідає одне з найважливіших місць. Адже правописна грамотність є важливим показником загальнокультурного рівня представника будь-якого фаху, а для майбутніх учителів української мови – це свідчення професійної компетентності.

Результати навчання правопису в курсі сучасної української мови й досі залишають бажати кращого. Це свідчить про наявність серйозної проблеми у формуванні правописної (орфографічної й пунктуаційної) грамотності. Разом із тим формування вмінь і навичок грамотного письма, як і раніше, залишається одним із найважчих завдань, що доводиться вирішувати викладачеві-словеснику закладу вищої освіти. Тому викладачеві української мови необхідно знайти найбільш ефективні, психологічно й методично обґрунтовані шляхи виявлення причин орфографічних та пунктуаційних помилок, поліпшення грамотності студентів. Основним засобом визначення рівня підготовленості майбутніх учителів з української мови мають бути засоби діагностики грамотності, насамперед діагностичне тестування, планування й проведення корекційної роботи з усунення причин правописних помилок з окремих орфографічних і пунктуаційних тем. Під корекцією правописних (орфографічних, пунктуаційних) умінь і навичок пропонується вважати один із напрямків роботи над помилками, основу якого становить виправлення

навички неправильного написання, що являє собою результат помилкових інтелектуальних дій.

Спеціальна корекційна робота з орфографії та пунктуації передбачає організовану систему з використанням вправ (аналітичного, синтетичного, аналітико-синтетичного характеру), спрямованих на вдосконалення розумових операцій: аналіз та / або складання узагальнювальних таблиць і схем з орфографії; дослідницька робота з текстами (орфографічний і пунктуаційний аналіз тексту, вибірково-розподільні вправи на основі тексту, вирішення пошукових задач тощо); творча робота (укладання текстів, конструювання таблиць, вирішення проблемних завдань тощо). Особливе місце посідають вправи, засновані на абстрагуванні структури речення від конкретного семантичного наповнення, вправи, пов'язані з різного роду синтаксичними схемами. До цього виду вправ відносяться: побудова схеми конкретного речення, відшукування серед даних схем тієї, яка відповідає конкретному реченню, побудова конкретних речень до запропонованої схеми, що відображає в узагальненому структурно-семантичному вигляді певну конструкцію. Аналізуючи види корекційної роботи, мовознавець Г. Козачук наголошує на забезпеченні систематичності та цілеспрямованості ефективних видів письмових робіт для оволодіння грамотністю: словникові та текстові диктанти; ускладнене й неускладнене списування; диктанти «Перевір себе»; вправа «Коректор»; вправа «Власні приклади»; вправи без інструкцій; вправи з елементами програмування; твори за опорними словами із заданими орфограмами [1].

Отже, орфографічна та пунктуаційна грамотність є необхідною умовою формування всебічно розвиненої компетентної мовної особистості. Щодо досягнення цієї мети, то викладачеві-словеснику варто звертати увагу на психологічні передумови правописної грамотності студентів, особливості їх мовних і мовленнєвих здібностей, а також постійно активізувати освітній процес, використовуючи новітні методики. Усі розглянуті вище види вправ є результативними лише у своїй сукупності, тобто викладач має урізноманітнювати навчальну діяльність, тим самим підвищуючи інтерес студентів до виконання мовних завдань.

Список джерел інформації

1. Козачук Г. О. Практичний курс української мови : навч. посібник для студ. педінститутів / Г. О. Козачук, Н. Г. Шкурятяна. – 2-ге вид. стереотип. – Київ : Вища школа, 1994. – 367 с.
2. Харківська А. Аналітичний огляд он-лайн платформ як інноваційних технологій післядипломної освіти для підвищення кваліфікації вчителів / А. Харківська // Обрії. – 2015. – № 1 (40). – С. 95–98.